

SARI, TOPARLAK BİR DÜNYA

HÜZEYME YEŞİM KOÇAK

Kuşkularımız, kaygılarımız ne fazladır. Hâlbuki zaman çoğunu siler, anlamsızlığını, faydasızlığını gösterir. Aman Allah'ım nasıl da yükleniriz kendimize, bu akıl nerelere gider ve bu kalp nelerle zedelenir yiter." diye iç geçirdi.

Yürüyüşün, mevcûdatın güzelliği, tabiatla, insanla sevgiyle buluşmak. Rüzgârın bahşettiği eflatun çiçek yağmuru altında yürümek; eline ekmeğini, hayat nimetini almış, yürüyen şu yaşlı adam; bir fidanın üstündeki böcekler, böceklerin yolu, ağacın gövdesidir; kirli badanasız duvarlara tutunmuş küçük salyangozlar. Tutkular, tutamak, dayanak ve yollar...

Görmekle, bakmak arasındaki farkı düşündü. Bir körlük duygusu uyandı. Güzelliğe yabancılaştığını düşündü bir lahza. Geçilip gidilen, hiç yavaşlanmayan, görmez nazarlarla yaşanan, ayırımına varılmayan demler aklına geldi, suçlandı.

Durmayı özlemişti. B (Eklentisizliği), boynuna dolanmış istek zincirlerini gevşetmeyi, o anki verilerle yetinmeyi, kuş seslerine kulak vermeyi,

dinginliği. Hiç değilse birkaç saat, üç beş dakika.

Hatırlamak, bir beyin faaliyeti, düşünce eseri idi şüphesiz ki. Maziden, hâlden lüzumlu, gereksiz, mecalsiz, nedensiz, nasipsiz, irisinden ufacık tefeciğine, incir çekirdeğine, fıstıkî yeşiline ne hatırlanmazdı ki. Bazen de işte "geçmiş", değişik rayihaları, sırlarıyla canlanıveriyordu. Bin bir ayrıntıyla b (ayılınıyordu).

Azametini unuttuğu "Servi" diye bir ağaç vardı tarihten. Yeni fark ediyordu, şehirde gezerken. Öbür, sağından solundan kırılmış, düzlenmiş, büyümesine izin verilmemiş, kötürüm, Avrupa terbiyesi görmüş, düzen ehli ağaçlar yanında ne kadar muhteşemdi. Hıştırlarına bayıldığı, Kavak ağaçları şimdi pek gözükmüyordu. Cesur Çınarlara da plaket falan takılıyordu, onurlandırılıyorlardı zaten. Mazinin mor beyaz, tepedeki vadideki zambaklarıysa; utanır gibi kuytu köşelere gizlenmişti hepten.

Her çeşitten bir akım, modadır başlıyor; herkes onun peşine düşüyordu. Soysuz, köksüz, engelsiz zevkler yerleşiyordu. Numaralaşıp isimsizleşmek, yığınların kuyruğuna takılıp medenîleşmek de böyle bir şeydi herhalde.

Yol üzerindeki bir banka oturdu. Karşısındaki bahçenin dili, ilgisini celbetmişti. İsteddiği yüklemeleri yapabileceği, bambaşka algıları, zaman ve mekânları, hatta taşınmazları da taşıyabileceği bir düş dünyası... Kararlıydı; aralarında çitler, engeller de olsa dertleşecek, dökülecekti.

Portakal, limon, mandalina, ama ille de greyfurt... Serin, âsûde bir uykuya dalar gibi; ağaç gölgelerinin altına yatmışlardı. Toplu halde hiç dikkatini çekmemişti greyfurtlar. Kasalarda, manavlarda, sofrada görmüştü bu kardeşlik manzarasını. Tek tük ağaçlar ve yolun hayhuyunda belki.. sonra nisyana terk edilmişti. Görüntüler, görüntüyle erimişti. İmaj, İNSANI geçmişti.

Muhtemelen her nesnede, eşyada çekilecek bir delik, derinlik, şifre yahut birbiriyle bağlantılı bir dünya vardı. Fakat ekseriyet farkında değildi.

Önce ağız buran bir bilmece, duyarlı beyinciğinin içine düştü: *"Bir greyfurtla, bir kalorifer arasında ne benzerlik vardır?"* Çok basitti; ikisi de dilim dilimdi.

Sonra, özlemli bir dalgayla, gözleri nemlendi.

Her ne kadar, altın renkli telli pullu Hicaz elbisesiyle, kayıplara karışmak marifet gerektirse de çocukluğunda bir kere "narenciye bahçesinde" kaybolduğunu hatırlıyordu. Tanımadığı bir abi, -şıp diye- durumu anlayarak, onu motosikletinin arkasına bindirmiş, uçurarak annesinin yanına, bir başka bahçeye getirmişti. Annesi sağ olsaydı da keşke, kulaklarını tekrar çekeydi.

O günden sonra nice eşyanın, kuru gürültünün, vızıltının, hengâmenin içinde kaybolmuştu da bir daha asla bağlarda bahçelerde, gülistanda bitmemişti, tütmemişti.

Şimdi, daha dikkatli bakıyordu. Bir güzellik kervanı, keşfedilmeyi bekleyen, ilerleyen bir silsile halinde önünde uzanıyordu.

Her nesne, varlık *"bekliyor"* gibiydi. Her varlık için bir yazı vardı. Ve yazı anlaşılmasa okunamasa da ulu bir muhabbet şiddetinin neticesiydi.

Bahçeye bakışlarını yine dikti. İnsan(lık) hikâyeleri uyandı yüreğinde.

Yerlere serilmiş greyfurtlar bir tevazuu mu simgeliyorlardı, yoksa durum topraktan çıkmış bir bitkinin, onunla hemhal olması, dayanışması mıydı?

Kimi çürümüştü, kullanılamaz haldeydi... Yuvasında, bahçede,

sevdiklerinin yanında yaşamının ve ölmenin ayrıcalığını düşündü. Hepsi uygun zamanda toplanamıyor ve bir kenara atılıyordu belki. Sanki vakitsiz, sabırsız davrananlar vardı içlerinde. Aynı güneşi alsalar, aynı bakımdan geçseler de. Zaman, ehil ve münasip kişi, uygun koşullar bulunmadığında heder olup gidiyordu demek ki.

Şartların olgunlaşması, büyüme, gelişmek zorlu bir süreçti. Yarı yolda kalmak, çöplere karışmaksa ne denli kolay, muhtemelen kârlı(!) bir işti.

Aralarında çiçeklerinden esans yapılanlar yahut “Kış reçeli” diye sunulanlar vardı. Tatlı ürün. Meyvenin meyvesi. Hayatın cilvesi.

Mesela bir greyfurt, “Nârenciye Dünyası” var mıydı? Söz gelimi, farklı cinslerle yaşama, bir “Demokrasi kültürü” geliştirilmiş miydi? Bir “Greyfurt Açılımından” söz edebilir miydi?

Faraza şu geçkin, saçları beyazlanmış çilekeş greyfurt, eski ihtişamlı günlerin hatıralarıyla yaşar; idarî binanın hemen yanındaki genç portakal ağacının en tepesindeki, tüm yuvarlaklığıyla lâtif ve zalim dilberi, -heyhat!- bütün engellere rağmen imkânsız bir aşkla, “neredesin ey turunç yüzlü sevgili!” diyerek, dövünerek ve tövbeler ederek sevebilir miydi?

Edebiyatımızda “nasırdan” kıldan meseleler için şiir yazarlar mevcuttu da neden turunçgiller için zahmete girenler bilinmezdi. Cânım meyveler hep

masallara, kapalı kutulara, örtülü dağarcıklara, gün yüzü görmemiş, “Türk işi” yapılmamış hayallere mi gizlenirdi.

Bahçenin önünde söz verdi; bir daha dünyaya gelirse, “Bahçıvan Şaire” olarak incirlere, elma armut, greyfurt ve narlara, bilumum zerzevata mısra inci mercan saçıp, hizmet verecekti. Hiç değilse şöyle topluca, C vitaminli, kış ve kalp soğukluğundan koruyucu bir yazı edebiyat âlemine, elâleme hediye edecekti.

Sonra, düşünüş yolunun ruhuna bir umut, ışık verdiğini kavradı.

Greyfurtların zatını çıkardığı dünyayı, yükseklik katını bildi...

Ve zevkle portakalından bir dilim daha kesti.

